

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

18 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2017, în cauza penală privindu-l pe

Filip Andrei Xxxxx, născut la xxxxx, originar din r-nul Xxxxx, domiciliat mun. Xxxxx str. Xxxxx ap. x.

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță:* 30.03.2017-22.05.2017
2. *instanța de apel:* 08.06.2017-04.07.2017
3. *instanța de recurs:* 10.08.2017 - 18.10.2017

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 22 mai 2017, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Filip Andrei Xxxxx a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 200 unități convenționale, ce constituie 10.000 lei.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că, Filip A., fiind deținător al permisului de conducere din categoria „B și C”, la 22.01.2017, în jurul orei 14.00, aflându-se la volanul autovehiculului de model „Dacia Logan” cu n/î XXXXX și deplasându-se pe str. Bănulescu Bodoni, din direcția str. București spre str. M. Kogălniceanu, mun. Chișinău, exprimând neatenție la trafic și încredere exagerată în sine, a încălcat cerințele Regulamentului Circulației Rutiere, Anexa 1 la Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, și anume: prevederile pct. 3 al Regulamentului Circulației Rutiere, în conformitate cu care, participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului; prevederile pct. 10 alin. (1) lit. b) al Regulamentului Circulației Rutiere, în conformitate cu care, persoana care conduce un vehicul trebuie: ...b) să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum...; prevederile pct. 45) al Regulamentului Circulației Rutiere,

potrivit căruia, conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere ce i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră; prevederile pct. 20 alin. 1) al Regulamentului Circulației Rutiere, în conformitate cu care, semnalele luminoase pentru dirijarea circulației, au următoarele semnificații: 1) semnalul de culoare roșie interzice trecerea. La semnalul roșu al semaforului (cu excepția celui reversibil) vehiculele vor fi oprite înaintea liniei de oprire (indicatorului 5.73) sau înaintea trecerii marcate pentru pietoni, iar în lipsa acestora – imediat înaintea semaforului. Dacă semaforul este suspendat deasupra sau plasat pe cealaltă parte a intersecției, în lipsa liniei de oprire (indicatorului 5.73) sau a trecerii marcate pentru pietoni, vehiculele vor fi oprite în fața intersecției, fără a crea obstacole pietonilor, iar drept urmare a încălcărilor în cauză, ajungând la intersecția străzilor A. Sciusev cu Bănulescu Bodoni, mun. Chișinău, este dirijată de semafor, neglijând culoarea roșie a semaforului, a intrat în intersecția susmenționată și s-a ciocnit cu automobilul de model „Ford Focus” cu n/î XXXXX, care se deplasa pe str. A. Sciusev, din direcția str. A. Pușkin spre N. Iorga, mun. Chișinău, la culoarea verde a semaforului, la volanul căruia se afla Flenchea Alexandru.

În rezultatul impactului, automobilul de model Dacia Logan a fost proiectat spre trotuarul de pe str. Bănulescu Bodoni, unde a tamponat trei pietoni: Luca Zinaida, Luca Anastasia și minora Luca Alexandra. În rezultatul accidentului de circulație, pietonilor Luca Zinaida, Luca Anastasia și minorei Luca Alexandra le-au fost provocate leziuni corporale.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului Filip A. a fost calificată *de drept* în baza art. 264 alin. (1) Cod penal - *încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății.*

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului pentru prima instanță, prin care Filip A. să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza de art. 264 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 450 unități convenționale și admiterea solicitării acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 333 lei, pentru efectuarea expertizei medico-legale în privința părților vătămate, cu dispunerea încasării acestora din contul inculpatului în beneficiul statului.

În motivarea apelului declarat a invocat:

- deși la emiterea hotărârii prima instanță a dat o apreciere corectă probelor administrate de organul de urmărire penală, aceasta nu a luat în considerație gravitatea infracțiunii imputate și nu a stabilit o pedeapsă ce ar duce la corectarea și reeducarea inculpatului;

- contrar prevederilor art. 227 și 229 Cod de procedură penală, a fost respinsă ca neîntemeiată solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpat în contul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 333 lei;

- efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, ce impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei cu aplicarea legii penale celui ce a comis-o, ca urmare cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat;

- obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsă infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2017, a fost admis apelul declarat, casată parțial sentința, în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Filip A. a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal și în baza acestei legi, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i s-a aplicat pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale, ce constituie 20.000 lei. În rest, prevederile sentinței au fost menținute.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza urmăririi penale, acceptate de inculpat, apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a considerat necesar de a admite apelul declarat de acuzatorul de stat, din motiv că instanța de fond a aplicat în privința inculpatului o pedeapsă mai blândă decât cea prevăzută de lege pentru infracțiunea comisă, or art. 264 alin. (1) Cod penal, prevede pedeapsa cu amendă în mărime de până la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani.

Instanța de apel a menționat, că potrivit art. 64 alin. (3) Cod penal, mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 500 la 3.000 unități convenționale”, astfel ținând cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, limitele noi a pedepsei sunt de la 375 până la 488 unități convenționale.

Ținând cont de regula stabilită la art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, instanța de apel a considerat necesar de a aplica inculpatului pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale, ce constituie suma de 20.000 lei.

În ce privește solicitarea apelantului, precum că cheltuielile de judecată în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției în mărime de 333 lei, urmează a fi suportate de inculpat, instanța de apel a reținut că normele

procedural penale nu prevăd expres achitarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului.

Tot aici, instanța de apel a considerat necesar de a face trimitere la prevederile art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, care stipulează că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1), se face din contul bugetului de stat.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Ciobanu-Nițuleac V. în numele inculpatului, prin care solicită casarea acesteia, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului invocă:

- infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (1) Cod penal, prevede pedeapsa cu amendă în mărime de până la 650 unități convenționale, nefiind careva limită minimă de aplicare a pedepsei sub formă de amendă;

- instanța de apel nu a luat în calcul, că inculpatul în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești a recunoscut vina pe deplin, a conștientizat despre fapta comisă, a exprimat căința sinceră, repararea benevolă a prejudiciului material și moral, precum și cererea depusă de inculpat de examinare a cauzei în baza probelor indicate în rechizitoriu și anume în baza art. 364¹ Cod de procedură penală;

- în acțiunile inculpatului sunt prezente mai multe circumstanțe atenuante și anume, repararea benevolă a pagubei pricinuite, căința sinceră, săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, recunoașterea vinovăției;

- reieșind din personalitatea inculpatului și comportamentul acestuia după săvârșirea infracțiunii, consideră că pedeapsa aplicată sub formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale, ce constituie 20.000 lei este prea aspră, iar sentința este una echitabilă.

În drept, avocatul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, solicitând de a respinge prezentul recurs ca inadmisibil, deoarece instanța de apel și-a argumentat suficient soluția, a ținut cont în deplină măsură de principiile generale de aplicare a pedepsei, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sânt vădit neîntemeiate.

Recurentul invocă drept temeiuri pentru recurs pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, atunci când *instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; precum și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Din textul recursului, Colegiul atestă că, autorul nu contestă starea de fapt stabilită de către instanța de apel și nici încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, din care considerente nu se va expune referitor la aceste aspecte, însă recurentul critică hotărârea instanței de apel adoptată în partea stabilirii pedepsei prea aspre inculpatului.

Instanța de recurs consideră, că temeiurile de casare invocate, nu sunt incidente în cauza dată, iar instanța de apel și-a motivat decizia sa, în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, care cuprinde temeiurile de fapt și de drept ce au dus, la admiterea apelului declarat de procuror, acordând deplină eficiență și prevederilor art. 61 și 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatului, stabilită conform sancțiunii articolului 264 alin. (1) Cod penal, ținând cont și de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Prin urmare, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înlăture nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

De asemenea, Colegiul evidențiază, că inculpatul a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, prin urmare prima instanță a admis această solicitare și a examinat cauza în procedura simplificată în corespundere cu prevederile legale.

În continuare, la aplicarea pedepsei inculpatului în privința căruia a fost admisă procedura simplificată de judecare pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, instanța urmează să ia în considerare atât prevederile din alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, cât și prevederile art. 75-88 din Cod penal care reglementează modalitatea individualizării pedepselor persoanelor condamnate.

În acest context, conform alin. (1) art. 75 Cod penal, persoanei recunoscută vinovată de săvârșirea unei infracțiuni, inclusiv prin procedura de judecare în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială a prezentului Cod și în conformitate cu dispozițiile

Părții Generale a Codului penal, aplicate prin prisma prevederilor alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată va ține cont de gravitate infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Potrivit alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor imputate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale, solicitare care a fost admisă de către instanță prin încheiere, beneficiază de reducere cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

În prezenta cauză supusă judecării, instanța de recurs reține că, sancțiunea art. 264 alin. (1) Cod penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul, prevede pedeapsa cu amendă în mărime de până la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani.

În conformitate cu prevederile art. 64 alin. (3) Cod penal, mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 500 la 3.000 unități convenționale, astfel Colegiul penal conchide că instanța de apel just a reținut că pedeapsa sub formă de amendă pentru infracțiunea comisă poate fi aplicată în limitele de la 500 la 650 unități convenționale, astfel instanța de recurs respinge alegațiile recurentului, precum că în sancțiunea art. 264 alin. (1) Cod penal, nu este careva limită minimă de aplicare a pedepsei sub formă de amendă.

Prin urmare, în speța dată, în conformitate cu alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, prin reducerea limitelor minime și maxime de pedeapsă cu o pătrime, se stabilește noua limită minimă și maximă de pedeapsă sub formă de amendă, care este de la 375 la 488 unități convenționale.

În prezenta cauză penală, Colegiul penal reține, că infracțiunea săvârșită de Filip A. face parte din categoria celor mai puțin grave, ultimul a recunoscut vina, a manifestat căința sinceră, anterior nu a fost judecat, a restituit prejudiciul cauzat părților vătămate, iar circumstanțe agravante nu au fost constatate.

Conform art. 78 alin. (1) Cod penal, în cazul în care instanța de judecată constată circumstanțe atenuante la săvârșirea infracțiunii, pedeapsa principală se reduce sau se schimbă după cum urmează: b) dacă se aplică amenda, aceasta se poate coborî până la limita de jos. La literele a) și b) alin. (1) art. 78 Cod penal, se omite caracterul obligatoriu atenuării pedepsei principale, și se stabilește doar dreptul instanței de judecată de a reduce pedeapsa.

Astfel, Colegiul penal atestă, că instanța de apel just la stabilirea pedepsei inculpatului a ținut cont de toate circumstanțele cauzei și personalitatea inculpatului, menționate și în cererea de recurs, a redus pedeapsa sub formă de amendă aplicată inculpatului până la 400 unități convenționale, care este aproape de

limita minimă, fiind prerogativa acesteia de a stabili, cât de aproape de limita de jos trebuie să fie redusă pedeapsa.

Mai mult ca atât, referitor la aceea, că pedeapsa aplicată sub formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale ce constituie 20.000 lei este prea aspră, iar sentința este una echitabilă, Colegiul penal menționează că instanța de apel a aplicat inculpatului cea mai blândă categorie de pedeapsă, și anume amenda, aproape de limita minimă prevăzută de art. 264 alin. (1) Cod penal, ținând cont și de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, totodată această instanță nefiind obligată să-i aplice inculpatului limita minimă a pedepsei prevăzute cu amendă, totodată această instanță just a stabilit că prima instanță a aplicat în privința inculpatului o pedeapsă mai blândă, decât cea prevăzută de lege, pentru infracțiunea comisă.

Reieșind din cele expuse, instanța de recurs consideră, că pentru săvârșirea infracțiunii imputate prin rechizitoriu inculpatului, pedeapsa stabilită acestuia, mai aproape de limita minimă prevăzută de sancțiunea infracțiunii imputate și anume – 400 unități convenționale, este echitabilă și se încadrează în limitele prevăzute de lege și rigorile stipulate de alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală.

Prin urmare, Colegiul statuează, că pedeapsa individualizată de instanța de apel, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut la art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Din acest punct de vedere se conchide, că de fapt, în cauză nu s-au comis erorile de drept la care face referire recurentul, deci, nu persistă temei de casare a soluției adoptate de instanța de apel, iar pedeapsa stabilită inculpatului a fost aplicată în limitele legii, din care considerente se dispune inadmisibilitatea recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) CPP, Colegiul penal

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2017, în cauza penală privindu-l pe **Filip Andrei Xxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 10 noiembrie 2017.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie